

ת"ד 6239/05/13 - מדינת ישראל נגד יהודה רוסו

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 6239-05-13 מדינת ישראל נ' רוסו
בפני כבוד השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד לאה נחום

המאשימה

נגד

יהודה רוסו ע"י עו"ד חיים דואני

הנאשם

הכרעת דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של אי מתן זכות קדימה לרכב הבא ממול ונהיגה בחוסר זהירות, בניגוד לתקנות 64(א)(2) ו-21 (ג) לת"ת בקשר עם סעיף 38 (3) לפקודת התעבורה. על פי האמור בכתב האישום נהג הנאשם רכב מסחרי מסוג "מיצובישי" (להלן: "הרכב") ביום 22.3.13 שעה 22.45 ברחוב הרוא"ה ברמת גן לכיוון רחוב בן גוריון וביקש לפנות שמאלה בצומת עם רחוב הגת (להלן: "הצומת"). אותה עת רכב מר תומר פולני (להלן: "המעורב") על קטנוע ברחוב הרוא"ה **מכיוון** רחוב בן גוריון **לכיוון** רחוב קריניצי, היינו ממול לרכב ובניגוד לכיוון נסיעתו, והתקרב לצומת. הנאשם, פנה שמאלה מבלי לשים לב לדרך, חסם את דרכו של המעורב וכלי הרכב התנגשו. בעקבות התאונה ניזוקו כלי הרכב והמעורב נחבל המעורב חבלות של ממש בכך שנגרמו לו שבר פריקה של ראש פמור בירך שמאל, שבר באיצטבלום משמאל, שבר קוטב תחתון של פיקת ברך שמאל, קרע ברצועות ברך שמאל וברך ימין וכך שבר של הפטלה.

2. במסגרת פרשת התביעה העידו הבוחן מר בני פרידמן (להלן: "הבוחן"), המעורב, המתנדב מר אוהד שני וזה"ה מרדכי גרינשטיין ופרנסין סגל שנסעו ברכבם מאחורי רכב הנאשם עובר לתאונה.

3. **ע"ת 1**, הבוחן, חקר את נסיבות התאונה. הוא אישר כי הנאשם בחקירתו אמר לו כי לא ראה את המעורב ואינו יודע מהיכן הגיע. הוא נשאל כיצד ה"ה גרינשטיין וסגל שנסעו ברכב אחד מאחורי רכב הנאשם לא הבחינו בקטנוע המעורב והשיב, בין היתר, כי עדים אלה הסבירו כי רכב הנאשם הסתיר להם את שדה הראיה. הבוחן ציין כי לא מצא לנכון לערוך שחזור של שדה הראייה שהיה לה"ה גרינשטיין וסגל עובר לתאונה. הבוחן נשאל לגבי **אפשרות** לפיה הנאשם לא הבחין במעורב הקטנוע שכן האחרון רכב ללא אורות. הבוחן השיב כי אין לו אינדיקציה בעניין זה. הוא אישר שקיימת דרך אובייקטיבית לבדוק אם אורות הקטנוע של המעורב דלקו עובר לתאונה אך ציין כי לא בדק זאת. הבוחן

ערך ניסוי שדה ראייה בזירה ממנו עולה, בין היתר, כי ניתן היה להבחין בקטנוע המעורב כבר ממרחק של 63 מ' "מדוד" כשהוא נוסע ללא אורות. הבוחן ציין כי ניסוי זה נערך עם אופנוע "מזדמן", ללא ציין סוג האופנוע, צבעו ובגדי הרוכב וללא אינדיקציה לגבי מהירות נסיעת האופנוע בעת הניסוי. הבוחן ציין גם כי ערך את הניסוי בתנאים הדומים ככל שניתן לנתוני האירוע. לדבריו, בזירה לא נמצאו סימני בלימה של רוכב האופנוע, הגם שהמעורב ציין כי ניסה לבלום. הוא הסביר כי לא בכל מקרה של בלימה או ניסיון בלימה נותרים בזירה סימני בלימה. הבוחן התבקש לאשר כי בנסיבות המקרה ניתן לחשב את מקום האימפקט על בסיס מהירות הנסיעה של הנאשם עובר לתאונה, מהירות שהוערכה ב-15 קמ"ש, כך שהאימפקט הוא 5.9 מ' לפני המקום בו נמצאו כלי הרכב לאחר התאונה. הבוחן שלל קיומה של נוסחה לבדיקת מיקום מדויק של אימפקט ולטענתו הסיק את מקום האימפקט על יסוד הראיות. הבוחן עומת עם האפשרות כי פיזור חלקי האופנוע או פיזור תבליני פיצה (המעורב היה שליח של פיצה) אינם מבססים את כיוון רכיבת המעורב. הבוחן השיב כי בעיקר פיזור השברים והנזק אושש מבחינתו את כיוון נסיעתו של המעורב.

4. **ע"ת 2**, המעורב, העיד כי במועד הרלוונטי עבד כשליח פיצה וחזר ממשלוח לכיוון הסניף ברחוב זבוטינסקי בר"ג. לטענתו, רכב על רח' הרוא"ה וכי "הגעתי מפנייה בבן גוריון שזה רחוב בשיפוע" (ע' 5 ש' 18). במהלך נסיעתו הבחין ברכב הנאשם מבצע פנייה שמאלה "ובמהלך מהפניה עלה על הנתבי שלי התנגש בי חזיתית והעיף אותי עם האופנוע" (ע' 5 ש' 21-22). המעורב הדגיש כי רחוב הרוא"ה בנוי טופוגרפית בשיפוע וכיוון נסיעתו היה מלמטה למעלה כך שלנאשם, שהיה מצוי בחלקו העליון של רחוב הרוא"ה, היה שדה ראייה רחב יותר. לדברי המעורב, הוא ניסה למנוע את התאונה אך ללא הצלחה. לשאלה כיצד אירע שהנאשם טען בחקירה במשטרה כי לא הבחין במעורב אמר המעורב: " רח' הרוא"ה זה רחוב מוכר ברמת גן, אני לא נפלתי מהשמיים ולא בקעתי מהאדמה. נסעתי בכביש מולו. האבחנה (צ"ל ההבחנה) של הנהג שנכנס בי זה בדיוק הבעיה בתיק הזה" (ע' 8 ש' 19-20). כאשר נשאל המעורב לגבי אפשרות, אותה העלה הנאשם בשימוע שנערך לו, כי המעורב הגיע לצומת מרחוב הגת או לחלופין ירד מאחת המדרכות שלל זאת המעורב והשיב " רח' הרוא"ה זה רח' שלכל אורכו יש חניות מהצד שאני מגיע. אני לא יכול לרדת מהמדרכה. אם נסעתי על המדרכה אני מנסה להבין מדוע דווקא באותה נקודה ירדתי לכביש... רחוב הגת יש כביש חד סטרי ואין יציאה לכיוון רחוב הרוא"ה אלא לרח' קריניצי" (ע' 8 ש' ; 26-29 ההדגשות לעיל ולהלן אינן במקור). חשוב לציין כי הדברים שהובאו מפי המעורב והודגשו מתייחסים לאפשרות כי נסע מרחוב הגת לכיוון רחוב הרוא"ה, משמאל לכיוון נסיעת הנאשם. המעורב לא נחקר במפורש על האפשרות, שאותה תבקש ההגנה לפתח כפי שיפורט להלן, לפיה פנה לרחוב הרוא"ה מצדו הימני של רחוב הגת ביחס לכיוון נסיעת הנאשם.

5. **ע"ת 3**, מתנדב אוהד שני, ציין כי הגיע לזירה עם מתנדב נוסף, שלא ערך תרשומת.

6. **ע"ת 4-5** מר מרדכי גרינשטיין וגב' פרנסין סגל נסעו ברכב מאחורי רכב הנאשם עובר לתאונה. מר גרינשטיין ציין כי "הטנדר פנה לרח' הגת. מכיוון הגת לא יצא שום רכב. לא יכול לצאת משם, זה רח' חד סטרי" (ע' 10 ש' 11-12). מר גרינשטיין ציין כי רכב הנאשם נסע לאט. הוא אישר כי לא הבחין לפני התאונה בקטנוע המעורב ולא ראה כיצד נהג (ע' 11 ש' 8-9). גב' סגל העידה אף היא כי הרכב נסע לאט וכי גם פנייתו לרחוב הגת הייתה איטית (ע' 11 ש' 21-22). העדה ציינה כי גם היא לא הבחינה בקטנוע המעורב לפני התאונה.

7. במסגרת פרשת ההגנה העידו הנאשם ומומחה ההגנה מר ניר קוסטיקה (להלן: "המומחה"). הנאשם ציין כי נסע על רחוב הרוא"ה ותכנן לפנות שמאלה ברחוב הגת. לדבריו "האטתי, הסתכלתי בצומת, לא ראיתי אף אחד,

רציתי לפנות שמאלה, התחלתי את הפניה, שמעתי בום ואופנוע נכנס בי" (ע' 23 ש' 20-21). כאשר נשאל, שוב, מה אירע ביום התאונה השיב " הגעתי לצומת, הסתכלתי שמאלה ימינה קדימה. ככה אני תמיד נוהג, רציתי לפנות שמאלה והתחלתי בפנייה ואז נכנס בי אופנוע בחזית מצד ימין" (ע' 24 ש' 3-5). בחקירה נגדית אישר הנאשם כי לא הבחין בקטנוע המעורב לפני הפגיעה ומטבע הדברים טענתו כי המעורב הגיע מכיוון רחוב הגת היא השערה. (ע' 24 ש' 13-14). כאשר נשאל מאיזה חלק של רחוב הגת הגיע המעורב, זה שמימין לנאשם או זה שלשמאלו, השיב כי אינו יודע. הנאשם אישר כי המתין "פחות מדקה" לפני שהחל לבצע את הפנייה שמאלה לרחוב הגת (ש. כמה זמן המתנת כשרצית לפנות שמאלה? ת. פחות מדקה" ע' 25 ש' 24-25). הוא שב על גרסתו לפיה עצר את הרכב לפני ביצוע הפנייה שמאלה ("הסתכלתי שוב ישר, ימינה ושמאלה, כל הכיוונים, נסעתי מאוד לאט, אפילו עצרתי לדעתי, לא ראיתי אותו והוא נכנס בי" (ע' 26 ש' 27-28). הנאשם, חשוב לציין, אישר בחקירה הנגדית כי לא הייתה בזירת התאונה בעיה של שדה ראייה או של תאורה שמנעו ממנו להבחין במעורב ובלשונו: "ש. לפי הצילומים שדה הראיה פתוח, הייתה בעיה? ת. לא, בגלל זה אני טוען שהוא לא בא מרחוב בן גוריון" (ע' 26 ש' 15-16). וכן: "ש. ז"א שאתה לא תולה את הסיבה לתאונה בבעיית תאורה לא מספקת או בעיית שדה ראייה אלא טוען שזה בגלל כיוון הנסיעה שלו שאתה משער?. ת. הוא בא מכיוון שלא ראיתי אותו. אינני חולק שתנאי התאורה במקום היו סבירים" (ע' 26 ש' 19-21)

8. **המומחה הגיש חוות דעת ממנה עולה כי המעורב לא הגיע מכיוון הנסיעה הנגדי של הנאשם, על רחוב הרוא"ה, אלא מימין לנאשם, מרחוב הגת, ופנה שמאלה "ברדיוס קטן, קשת קצרה, והתנגש בפניה קדמית ימנית של הרכב (של הנאשם ד-ס.). בזמן שהוא התחיל את הפנייה שמאלה" (ע' 35 ש' 7-8).** הבוחן נסמך לצורך מסקנתו, בין היתר, על כך שהמעורב שינה, לשיטתו, את גרסתו בנוגע לנתיב נסיעתו ביחס למה שנטען על ידו בהודעה במשטרה (נ/ 1) ועל אופי הפגיעה בכלי הרכב (סע' 2 לנ/6) הגם שאישר כי לא ביצע התאמת נזקים וטען כי גם הבוחן לא ביצע התאמת נזקים. לטענת המומחה, הסיבה לכך שהנאשם או ה"ה גרינשטיין וסגל שנסעו מאחוריו לא הבחינו בקטנוע המעורב היא " .. שהאופנוע הגיע מרחוב הגת מימין ופנה לרחוב הרוא"ה אחרי שהוא התחיל לפנות שמאלה. כיוון שהוא הגיע מימין ומבנה הצומת לא מאפשר להבחין באופנוע המגיע מימין, זה מתיישב עם הממצאים..". ועוד ציין המומחה ואמר כי " .. כלי רכב חנו בצד ימין לפני הצומת של רחוב הגת, באותו ערב, הבוחן מציין את זה, במצב שכלי רכב חונים אין אפשרות לראות אף רכב שמגיע מכיוון הגת אל אלא אם כן הוא נמצא ממש בכביש..". (ע' 31 ש' 13-15). המומחה סייג כי מצב דברים זה כפוף להתקיימות תנאים מסוימים אשר המומחה אינו יודע אם התקיימו. לדבריו: " אם הרכב (של המעורב ד-ס.) נכנס לרחוב הרוא"ה מרחוב הגת, מימין לנאשם, נכנס בלי לעצור ובלי לבדוק את מצב שדה הראיה, יש סיכוי שכניסתו לצומת תסתים בתאונה. לשאלת ביהמ"ש איך אני יודע שהמעורב חטא בכל אלה אני משיב כי המהירות של האופנוע לא הייתה מהירות תחילת נסיעה, מרחק כלי הרכב המסתירים את שדה הראייה היה קצר מאוד. הוא נכנס בנסיעה רצופה אחרת הוא לא היה מגיע למהירות כזו. אני לא יודע לאיזו מהירות הוא הגיע..." (ע' 31 ש' 20-25). לשאלה האם ייתכן שה"ה גרינשטיין וסגל לא הבחינו בקטנוע המעורב משום שרכב הנאשם - הבנוי באופן מאסיבי - הסתיר אותו השיב המומחה בשלילה אך טען כי לא ערך ניסוי שדה ראייה וכי היה על הבוחן לבצע ניסוי כזה.

לעניין מקום האימפקט ציין המומחה כי זה היה 8.6 מ' לפני מקום עצירתו הסופי של הרכב, בשעה שהרכב עדיין היה בנתיב הימני. מרגע האימפקט ואחוריו החל הנאשם להגיב (סע' 4.4. לנ/6). בחקירה בבית המשפט ציין המומחה כי הנאשם "התחיל את הפנייה 8.5 מ' לפני המיקום הסופי שהוא נעצר, אפשר אפילו לומר 5 מ'" (ע' 32 ש' 32)

10-12). כאשר נשאל להגיון שבהתחלת ביצוע פנייה שמאלה 8.5 מ' לפני הגעה לצומת בו אמורה הפנייה להתבצע אמר המומחה " **ככה או ככה הוא עצר לפני שהוא פנה שמאלה**" (ע' 32 ש' 16) וכי "**אין אפשרות אחרת..**" (ע' 32 ש' 18). המומחה ציין כי על פי מסקנתו, החל הנאשם לבצע את הפנייה שמאלה "**לפני סוף קו הפרדה** (רצוף - ד.ס.) .. **אבל זה לא הגורם לתאונה**" (ע' 33 ש' 12-14).

דין והכרעה

לאחר ששקלתי את העדויות, חוות דעת המומחים ואת הגרסאות השונות שהוצגו, מצאתי להרשיע את הנאשם במיחוס לו בכתב האישום. טעמי ההכרעה, בתמצית, הם אלה: (1) אין סתירה בין גרסת המעורב בנ/1 לבין גרסתו במשפט; (2) נסיבות התאונה מלמדות על אחריות הנאשם לתאונה; (3) קיים קושי ממשי לסמוך ממצאים על מסקנות המומחה כאמור בחוות דעתו; (4) מחדלי החקירה בעבודת הבוחן אינם בעלי עוצמה כזו שיש בה כדי להביא לזיכוי הנאשם; להלן אפרט את הטעמים בהרחבה.

א. אין סתירה בין גרסת המעורב בנ/1 לגרסתו במשפט

10. ב"כ הנאשם טוען כי בהודעה במשטרה (נ/1) מסר המעורב גרסה הסותרת את הגרסה שמסר בבית המשפט בנוגע למסלול נסיעתו וסתירה זו מביאה לכך שאין לתת משקל לגרסת המעורב בכללותה. לטעמי אין סתירה בין גרסת המעורב במשטרה לגרסתו בבית המשפט. משגרסת המעורב לא התערערה ולא נסתרה אני סבור כי יש לתת לה משקל מלא. אסביר:

בנ'1 - הודעת המעורב במשטרה - לא מסר המעורב נתיב נסיעה ספציפי בו נהג עובר לתאונה אלא הסתפק במסירת כיווני נסיעה כלליים. בעדותו בבית המשפט פירט המעורב מעט יותר רק בנוגע ליעד הנסיעה (רחוב זבוטינסקי ר"ג). כך ציין המעורב בנ/1: " .. **נהגתי בר"ג ברחוב הרוא"ה מכיוון כללי חיבת ציון לכיוון כללי הרצל, כביש דו סטרי, נתיב לכל כיוון במהירות כ-50 קמ"ש, את צומת בן גוריון אני חושב שחלפתי בירוק, מגיע לצומת עם רחוב הגת ואז בן אדם עם טנדר מיצובישי.. החל לפנות שמאלה לגת**". מגרסה זו עולה כי: (1) עובר לתאונה המעורב רכב על רח' הרוא"ה; (2) מגמת פניו של המעורב הייתה מכיוון כללי של רחוב חיבת ציון, ולא דווקא מרחוב חיבת ציון עצמו לעבר כיוון הנסיעה הכללי של רחוב הרצל, ולא דווקא רחוב הרצל עצמו; (3) בנסיעה חלף המעורב על פני צומת בן גוריון.

בדומה, ציין המעורב בעדותו בבית המשפט כי " .. **בדיוק חזרתי ממשלוח לכיוון הסניף שברח' זבוטינסקי ברמת גן, נסעתי על רחוב הרוא"ה הגעתי מפניה בבן גוריון שזה רחוב בשיפוע. הפוגע, הנהג של הטנדר, הגיע מכיוון רח' קריניצי, לא ברור לי מהיכן והוא נסע על הרוא"ה..**" (ע' 5 ש' 17-20). מגרסת המעורב בבית המשפט עולה, בדומה לגרסה שמסר בנ/1 כי: (1) הוא נסע על רחוב הרוא"ה; (2) מגמת פניו הייתה לכיוון רחוב ז'בוטינסקי, באופן ספציפי. מעיין במפת רמת גן (עותק מוגדל מן המפה שצירפה ההגנה לסיכומיה ואשר עותק ממנה הוגש גם במהלך המשפט) עולה כי כיוון הנסיעה הספציפי לרחוב ז'בוטינסקי תואם גם לכיוון הנסיעה הכללי לרחוב הרצל שציין הנאשם בנ/1 שכן מרחוב הרצל קיימת השתלבות לרחוב ז'בוטינסקי (3) במהלך הנסיעה הוא הגיע לרחוב הרוא"ה מפנייה ברחוב בן גוריון (השווה לאמור בנ/1 " **את צומת בן גוריון אני חושב שחלפתי בירוק** ").

11. לא מצאתי אפוא כי קיימת סתירה בין נתיב הנסיעה בנ/1 לנתיב הנסיעה שנמסר בעדות המעורב. ב"כ הנאשם מוצא סתירה נוספת בהתייחסות המעורב למהירות נסיעתו. בעוד שבנ/1 ציין המעורב כי נסע במהירות של כ-50 קמ"ש טען בעדותו כי בביצוע הפנייה האט את מהירות נסיעתו בצומת ברחוב בן גוריון. לטעמי אין ממש גם בטענה זו מהנימוק שניתן לעיל. בנ/1 מסר המעורב נתונים כלליים לגבי מהירות נסיעתו פרט מה הייתה מהירות זו בכל אחד ואחד מן הרחובות או הצמתים בהם חלף עד התאונה. על כן, לא ניתן לראות סתירה בין נתון כללי בדבר מהירות נסיעת המעורב עד לתאונה לבין נתון ספציפי המתייחס לצומת בן גוריון ומהירות הנסיעה בעת חציית הצומת. ההגנה טוענת כי קיימת אפשרות ממשית כי הנאשם חצה את צומת רחוב בן גוריון במופע אדום ברמזור שכן המעורב טען בנ/1 כי הוא "**חושב שחלפתי בירוק**". ההגנה טוענת גם כי המעורב התעלם ממהירות הרכב הבא ממולו ומן השאלה אם אותה לפנות, בפרט משעה שהבחין כי הרכב האט מתרשל באופן קיצוני כל כך שיש בהתנהגות זו כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין מעשי הנאשם לתוצאה.

אינני מקבל טיעון זה. אכן, המעורב ציין בנ'1 כי הוא "**חושב שחלפתי בירוק**". עם זאת לא ניתן להסיק ממשפט זה את ההפך הגמור היינו כי המעורב חלף את הצומת באור אדום, בפרט משעה שגרסה זו של המעורב, לפיה חצה את הצומת בירוק, לא נסתרה. זאת ועוד: בהינתן שהתאונה לא אירעה בצומת בן גוריון אלא בצומת אחריו, הרי שגם אם נניח לצורך הדיון כי המעורב נכנס לצומת בן גוריון באדום, הדבר אינו מחייב מסקנה כלשהי בנוגע למהירות רכיבתו עובר לחציית הצומת ולאחר מכן, בעת שיצא מהצומת והמשיך בנסיעה לצומת עם רחוב הגת. זאת ועוד: לטעמי לא נפל פגם באופן רכיבת המעורב. כל עוד הנאשם והמעורב נעו בנתיבים מקבילים, מהירות נסיעתו של הנאשם לא הייתה רלוונטית לאופן נהיגת המעורב ובצדק לא ייחס לכך המעורב חשיבות. רק כאשר הבין המעורב, לאור התנהגות הנאשם, כי בכוונתו לפנות שמאלה ואין בכוונתו לעצור את הרכב ולתת לו זכות קדימה החל לבצע תמרון על מנת לחמוק מן התאונה. ובלשון המעורב: "**הטווח שהייתי מולו והוא לא האט זה הזמן שבו ניסיתי לסטות ימינה, אבל זה היה מאוחר ולא הצלחתי לברוח**" (ע' 8 ש' 11-12). זאת ועוד: אי הבחנה מצד המעורב בכך שהנאשם אותה או לא אותה אינה מביאה אף היא למסקנה כי המעורב נהג באורח לא זהיר. איתות מצביע על **כוונה** לפנות או לסטות אך לא על **העיתוי** בו מתכוון הנהג לבצע פנייה או סטייה זו. על כן, בין שהנאשם אותה לפני ביצוע הפנייה ובין שלא אותה, היה המעורב רשאי להניח כי הנאשם יעניק למעורב את זכות הקדימה, כדון, ללא קשר לאיתות.

12. לסיכום: גרסת המעורב במשטרה (נ/1) היא גרסה פתוחה וכללית, הן בנוגע למהירות נסיעתו והן בנוגע לכיווני נסיעתו. גרסה זו אינה סותרת גרסה המפורטת מעט יותר שנמסרה בעדותו של המעורב בבית המשפט. גרסת המעורב בבית המשפט לא נסתרה חרף ניסיונות ההגנה לקעקע אותה ואני מוצא לתת בה אמון מלא. אוסיף, כי מן הראיות עולה שלא נפל פגם בהתנהגות המעורב עובר לתאונה וכי תגובתו לסיכון שמשקף מהתנהגות הנאשם מן הרגע בו הבין המעורב כי הנאשם נחוש לפנות שמאלה תוך התעלמות מקיומו הייתה תגובה סבירה.

ב. נסיבות התאונה מצביעות על אחריות הנאשם

13. ככלל גרסת הנאשם אמינה עלי ואני רואה לסמוך עליה את קביעות העובדה הבאות: (1) מקובלת עלי גרסת הנאשם - הנתמכת גם בעדות ה"ה גרינשטיין - סגל - לפיה נסע במהירות איטית לפני שהגיע לצומת וביקש לפנות שמאלה; (2) הנאשם העיד - ואני מאמין לו - כי לפני שהחל לבצע את הפנייה ימינה המתין פחות דקה תמימה בעצירה ("**ש. כמה זמן המתנת כשרצית לפנות שמאלה? ת. פחות מדקה**") ע' 25 ש' 24-25 ובהמשך עדותו: "**הסתכלתי**")

שוב ישר, ימינה ושמאלה, כל הכיוונים, נסעתי מאוד לאט, אפילו עצרתי לדעתי, לא ראיתי אותו והוא נכנס בי" (ע' 26 ש' 27-28); (3) נראה שאין חולק על כך שהנאשם לא הבחין במעורב ולא חש בקיומו עד לרגע האימפקט.

עד כה עמדתי על העובדות העולות מגרסת הנאשם אותן מצאתי לקבל ללא סייג. כעת אדון בנקודות מסוימות העולות מגרסת הנאשם שאותן לא מצאתי לקבל. אין חולק כי הנאשם לא הבחין בקטנוע המעורב עד לאימפקט. בשל כך שהנאשם לא הבחין במעורב עד לאימפקט ניסה הנאשם לשער השערות שונות בעניין **כיוון נסיעתו** של המעורב או **אופן נסיעתו**. כך העלה הנאשם **תזה אחת** לפיה לא הבחין במעורב משום שהאחרון נסע ללא אורות. אין בידי לקבל תזה זו משני טעמים עיקריים: **ראשית**, הסנגור המלומד כלל לא טרח לחקור את המעורב בחקירה נגדית בעניין המתבקש מתזה זו, היינו האם עובר לתאונה הוא רכב ללא אורות. הימנעות ההגנה מלחקור בנקודה שהיא לא פחות מקריטית להגנת הנאשם עומדת לנאשם לרועץ ונזקפת לחובתו. **שנית**, הנאשם העיד כי הסיבה לכך שלא הבחין במעורב נעוצה בכיוון ממנו הגיע המעורב ולא במצב התאורה או שדה הראייה בזירת התאונה, ובלשון הנאשם: "ש. ז"א **שאתה לא תולה את הסיבה לתאונה בבעיית תאורה לא מספקת או בעיית שדה ראייה אלא טוען שזה בגלל כיוון הנסיעה שלו שאתה משער? ת. הוא בא מכיוון שלא ראיתי אותו. אינני חולק שתנאי התאורה במקום היו סבירים**" (ע' 26 ש' 19-21). על כן, גם אם נניח, לצורך הדיון, כי נפלו פגמים בעבודת הבוחן בכל הנוגע למשלוח נוריות קטנוע הנאשם לבדיקת מז"פ ובאשר לאופן עריכת ותיעוד ביצוע בדיקת שדה הראייה בזירת התאונה הרי שבשים לב לכך שההגנה לא טרחה לחקור את המעורב בעניין האורות בקטנוע בעת הנסיעה ובשים לב לכך שהנאשם אינו חולק כי היה לו שדה ראייה ותאורה סבירים על מנת להבחין במעורב אלא שבשל **כיוון הנסיעה** ממנו הגיע המעורב לא עלה ביד הנאשם להבחין בו, משקל מחדלי החקירה הנטענים על ידי ההגנה הוא זניח.

תזה שנייה שהעלתה ההגנה, הנתמכת לכאורה גם בחוות דעת המומחה (נ/6) היא כי המעורב הגיע לצומת ברכיבה מרחוב הגת, מימין לנאשם, וביצע פנייה שמאלה ואז פגע ברכב הנאשם. בתזה זו, אותה אני סבור כי יש לדחות, אדון להלן בפרק העוסק בחוות דעת המומחה.

ג. חוות דעת המומחה

בחוות דעת אותה הגיש [נ/6] מציין המומחה כי קטנוע המעורב הגיע מימין לרכב הנאשם, מרחוב הגת, וביקש לבצע פנייה שמאלה וגרם לתאונה. לטעמי קיים קושי לסמוך ממצאים על מסקנת של המומחה, הן משום שההנחות עליהן נשענת מסקנה זו מוטלות בספק והן משום שהמסקנה אינה יכולה לדור בכפיפה אחת עם מסקנה אחרת של המומחה בעניין מקום האימפקט בתאונה. להלן אסביר את עמדתי.

חולשת הנחות היסוד של מסקנת המומחה

מסקנתו המרכזית של המומחה בעניין כיוון הנסיעה ממנו הגיע הנאשם נשענת על שלוש הנחות מרכזיות: **האחת**, קיימת סתירה בין גרסת המעורב לעניין מסלול נסיעתו בין נ/1 לבין עדותו בבית המשפט; **השנייה** על מסלול נסיעתו של המעורב ניתן ללמוד מתוך התבוננות וניתוח הנזקים שנגרמו לכלי הרכב כעולה מתמונות שצילם הבוחן .

כפי שראינו לעיל, לא ניתן לקבוע כי המעורב שינה את גרסתו בנוגע למסלול נסיעתו בעדותו בהשוואה לנ/1. בנפול הנחה זו, המשמשת מסד מרכזי להערכת היתכנות סברתו של הבוחן בדבר כיוון נסיעת המעורב, ובהינתן **אמון מלא** בגרסת המעורב בנוגע למסלול נסיעתו נשמט לטעמי היסוד לקבלת סברת הבוחן בעניין זה. בנוסף, לימוד מסלול נסיעתו של המעורב מתוך ניתוח הנזקים לכלי הרכב לוקה בעיקר בכך שהוא נשען על ניתוח תמונות שצילם הבוחן בשעה שלא הבוחן ולא המומחה ערכו התאמת נזקים בין כלי הרכב המעורבים בתאונה. במלים אחרות, משעה שאין כל וודאות כי את הנזקים ברכב הנאשם, כפי שצולמו על ידי הבוחן, גרמה התאונה נשוא דיון זה, קיים ספק ניכר בנוגע ליכולת להסיק מסקנות מנזקים אלה בנוגע למנגנון התאונה. אוסיף, כי בחקירה נגדית של הבוחן הוא לא נשאל אם ערך התאמת נזקים ואם לא - מדוע. בהיעדר יכולת של הבוחן להסביר מדוע לא בוצעה במקרה הנדון התאמת נזקים, אין בידי בית המשפט כלים להעריך אם מדובר במחדל ומה משקלו, אם בכלל.

זאת ועוד: מסקנת המומחה לפיה המעורב הגיע ברכיבה מרחוב הגת מימין לנאשם, תלויה בהצטברות מספר תנאים שקיומם לא הוכח: כך, מצוין המומחה בעדותו את הצורך בהתקיימות התנאים הבאים על מנת שהנאשם וה"ה גרינשטיין סגל לא יבחינו בקטנוע המעורב: "**אם הרכב (של המעורב ד.ס.) נכנס לרחוב הרוא"ה מרחוב הגת, מימין לנאשם, נכנס בלי לעצור ובלי לבדוק את מצב שדה הראייה, יש סיכוי שכניסתו לצומת תסתים בתאונה. לשאלת ביהמ"ש איך אני יודע שהמעורב חטא בכל אלה אני משיב כי המהירות של האופנוע לא הייתה מהירות תחילת נסיעה, מרחק כלי הרכב המסתירים את שדה הראייה היה קצר מאוד. הוא נכנס בנסיעה רצופה אחרת הוא לא היה מגיע למהירות כזו. אני לא יודע לאיזו מהירות הוא הגיע...**" (ע' 31 ש' 25-20). גם אם נניח, לצורך הדיון כי המעורב אכן הגיע לצומת מימין לנאשם, מרחוב הגת, עדיין לא הוכחה ההגנה במשפט כי הוא נכנס לצומת **בנסיעה רצופה ללא עצירה ומבלי לבדוק את שדה הראייה**. בהיעדר ראייה להתקיימות הגורמים שאפשרו, לשיטת המומחה, למעורב להגיע מרחוב הגת מימין לנאשם ולפגוע ברכבו מבלי שהנאשם או הנוסעים ברכב מאחוריו יבחינו בו כלל, לא ניתן לתת משקל ממשי להסבר זה. זאת ועוד: המומחה ציין בעדותו כי גם בהתקיים הגורמים האמורים לעיל, עדיין ניתן יהיה להבחין במעורב וזאת בשעה שהמעורב "**נמצא ממש בכביש**" ובלשון המומחה: "**.. הבוחן מצוין את זה, במצב שכלי הרכב חונים אין אפשרות לראות אף רכב שמגיע מכיוון הגת אלא אם כן הוא נמצא ממש בכביש**" (ע' 31 ש' 15-13). יוצא אפוא כי גם לשיטת המומחה הנכבד, היו הנאשם וה"ה גרינשטיין - סגל מסוגלים להבחין במעורב כאשר זה "**נמצא ממש בכביש**". מכיוון שאין חולק כי בנקודת זמן מסוימת היה המעורב מצוי, גם לגרסת ההגנה, "ממש בכביש" ומכיוון שאין חולק כי גם אז לא הבחינו בו הנאשם או ה"ה גרינשטיין סגל הרי שיש בכך כדי להחליש את מסקנת המומחה. אוסיף, כי אין בידי לקבל את תשובת המומחה ששלל אפשרות כי ה"ה גרינשטיין - סגל לא הבחינו בקטנוע המעורב בשל ממדי רכב המעורב שכן לא המומחה ולא הבוחן ערכו ניסוי ביחס לשדה הראייה שהיה לה"ה גרינשטיין - סגל עובר לתאונה. פשיטא שאין ביכולת המומחה לשלול כלאחר יד וללא בדיקה אפשרות שרכב הנאשם לא חסם את שדה ראייתם של ה"ה גרינשטיין - סגל. זאת ועוד: מכיוון שעל פי מסקנת המומחה וגרסת הנאשם בעדותו, היה בידי הנאשם להבחין במעורב וזאת בין שהוא הגיע בנסיעה מרחוב הרוא"ה בכיוון הנגדי לכיוון תנועת הנאשם ובין שהגיע מימין לנאשם, מרחוב הגת, ונכנס לעומק הכביש, הרי שאין משמעות רבה לכך שלא נערך ניסוי שדה ראייה ביחס לה"ה גרינשטיין - סגל שישבו, כזכור, ברכב מאחורי רכב הנאשם.

טעם נוסף לחולשת מסקנת המומחה נוגעת לחולשת המסד עליו מבוססת מסקנה זו. בבית המשפט נחקר המעורב בחקירה נגדית לגבי אפשרות כי הגיע לצומת מרחוב הגת ועל כך השיב בשלילה. מתשובת המעורב לחקירת הסנגור עולה כי המעורב כיוון תשובתו לאפשרות כי יצא מרחוב הגת **משמאל למקום בו ניצב רכב הנאשם** לפני שפנה

שמאלה **ולא מצד ימין, כפי שכיוון המומחה בחוות דעתו**. במצב דברים זה לא היה מקום להסתפק בתשובת המעורב, המתייחסת לכיוון אחר של כניסה לצומת מרחוב הגת והיה על ההגנה להוסיף ולחקור "ברחל ביתך הקטנה" בנוגע לכיוון שאותו היא מבקשת לבסס בהליך זה, היינו ברחוב הגת מימין למקום המצא רכב הנאשם עובר לביצוע הפנייה שמאלה. המעורב לא נשאל שום שאלה **קונקרטיה וממוקדת** הנוגעת לאפשרות שיצא מצדו הימני (ביחס לנאשם) של רחוב הגת והמעורב לא התייחס לאפשרות זו בעדותו. הימנעותה של ההגנה מלחקור "ברחל ביתך הקטנה" את המעורב בנוגע לאפשרות כי נכנס לצומת מחלקו הימני של רחוב הגת, מחלישה את המסד עליה היא מבקשת ההגנה להשתית את מסקנת המומחה.

סתירה בין מסקנות חוות הדעת לבין עצמן ובין לעובדות שהוכחו:

המומחה קובע בחוות דעתו כי האימפקט אירע 8.6 מ' לפני מקום עצירתו הסופי של הרכב ובשעה שהרכב עדיין היה בנתיב הימני. לאחר האימפקט החל הנאשם להגיב (סע' 4.4.4.6/לנ6). בתרשים הבוחן ת/7 משורטטים כלי הרכב כפי שנמצאו לאחר התאונה. אם נגלגל את המראות לאחור וניקח את רכב הנאשם (רכב א') לאחור מרחק 8.6 מ' מהנקודה בה הוא משורטט בת/7 נמצא למדים כי התאונה לא אירעה בצומת אלא עוד קודם לכן בעת שהנאשם נסע בנתיב הימני בדרך לצומת. מסקנה זו בדבר מקום האימפקט סותרת את גרסת הנאשם וגרסת מר גרינשטיין בנוגע לעיתוי האימפקט וממילא ביחס למיקומו. הנאשם ומר גרינשטיין ציינו, וגרסתם מקובלת עליי, כי התאונה אירעה רק בעת שהנאשם הגיע לצומת והחל בביצוע הפנייה שמאלה ולא קודם לכן. מסקנת המומחה בדבר מקום האימפקט, 8.6 מ' לפני הצומת, סותרת את גרסתו העובדתית של הנאשם הזוכה לחיזוק מגרסת ה"ה גרינשטיין-סגל שנסעו מאחוריו.

על פי מסקנת המומחה בנ/6 - "**הנזקים בכלי הרכב מתיישבים אם (צ"ל "עם") מנגנון התנגשות חזיתי בשעה שהקטנוע היה בתנועת סטייה מימין לשמאל"** (סע' 4.1.6/לנ6). אם נניח, לצורך הדיון, כי נכונה מסקנת המומחה ביחס למקום האימפקט הרי שנובע ממנה, לכאורה, כי התאונה לא אירעה בצומת או בקשר לחציית צומת אלא בעת שרכב הנאשם נסע לכיוון הצומת בנתיב הימני ואילו קטנוע הנאשם נסע בנתיב הנגדי, במקביל ובניגוד לכיוון נסיעת הנאשם, כאשר לאחר שחלף את הצומת וכברת דרך מסוימת לאחר מכן, סטה עם קטנועו מימין לשמאל ופגע ברכב הנאשם. מסקנה זו אינה משכנעת מן הטעמים הבאים: **ראשית**, המומחה אינו מסביר **מדוע** סטה קטנוע הנאשם מנתיב נסיעתו ופגע מימין לשמאל ברכב הנאשם בעת ששני כלי הרכב נסעו זה מול זה בנתיבים מקבילים. המעורב אף לא נחקר בנוגע לתרחיש זה שציין המומחה. **שנית**, אין קשר בין המסקנה המרכזית העולה מחוות דעתו של המומחה בנ/6 לפיה המעורב הגיע מימין לנאשם, מרחוב הגת וביצע פנייה שמאלה "**ברדיוס קטן, קשת קצרה** .." (ע' 35 ש' 7-8) לבין המסקנה בדבר מקום האימפקט. מן המסקנה בדבר מקום האימפקט עולה שהמעורב **חלף על פני הצומת עם רחוב הגת** ללא פגע והמשיך בנסיעה עוד כברת דרך מסוימת עד שסטה לעבר רכב הנאשם, בעוד כלי הרכב מצויים בנתיבים מקבילים זה לזה. במצב דברים כזה, איזו חשיבות יש לשאלה אם המעורב פנה שמאלה מרחוב הגת והמשיך בנסיעה על רחוב הרוא"ה, כפי שטוען המומחה, או שנסע בנסיעה ישרה על רחוב הרוא"ה, כפי שטוען המעורב שהיה? כך או כך, לפי תזה זו האימפקט אירע לאחר הצומת ועל כן השאלה מה היה מיקומו של המעורב ביחס לצומת היא חסרת חשיבות.

זאת ועוד: אם האימפקט אירע בעת שכלי הרכב נסעו זה לקראת זה על רחוב הרוא"ה, מרחק 8.6 מ' ממקום עצירת

הרכב, הדבר אינו מסביר כיצד לא הנאשם ולא ה"ה גרינשטיין - סגל הבחינו במעורב אם זה נסע מולם בנתיב הנסיעה הנגדי. אם אכן מסקנה זו של המומחה נכונה, איזה ערך אמור להיות להסבר המומחה לפיו לא הבחינו הנאשם וה"ה גרינשטיין - סגל במעורב שכן, לשיטת המומחה, הלה "נכנס לרחוב הרוא"ה מרחוב הגת, מימין לנאשם, נכנס בלי לעצור ובלי לבדוק את מצב שדה הראיה.... .." (ע' 31 ש' 20-25).

סיכומו של דבר: מסקנותיו של המומחה נשענות על הנחות מוטלות ספק. הן סותרות עובדות המוסכמות על הנאשם ועל ידי עדי ראייה ניטרליים. המסקנות סותרות זו את זו בעיקר ביחס למסקנה המרכזית עליה נשענת חוות דעת לבין המסקנה בדבר מקום האימפקט. נוכח כל האמור לא מצאתי לקבוע ממצאים בהליך זה על יסוד חוות דעתו של המומחה.

ד. מחדלי חקירה בעבודת הבוחן

13. בסיכומיה תוקפת ההגנה את פעולות הבוחן בנקודות הבאות: (1) הבוחן פעל בניגוד לנוהל ולא שלח את נוריות הקטנוע של המעורב לבדיקת מז"פ; (2) הבוחן נמנע מלערוך בדיקת שדה ראייה לה"ה גרינשטיין - סגל שנסעו מאחורי רכב הנאשם; (3) הבוחן לא ניתח את משמעות הנזקים שנמצאו בכלי הרכב המעורבים בתאונה; (4) הבוחן לא ערך ולא תיעד כיאות את בדיקת שדה ראייה באשר למרחק ממנו היה הנאשם יכול להבחין בקטנוע המעורב; (5) הבוחן נמנע מלקבוע את נקודת האימפקט על פי נתוני האירוע. כפי שציינתי לעיל, ביחס לטענות (1), (2), (4) ו- (5) הרי שמשמעותן בהינתן מכלול הראיות אינה רבה ובוודאי שאין בטענות, על רקע מכלול הראיות כמפורט לעיל, בה כדי להביא לזיכוי הנאשם בדיון. נזכיר כי -

"במקרים שבהם נתגלו מחדלים בחקירת המשטרה, בית המשפט צריך לשאול עצמו האם המחדלים האמורים כה חמורים עד שיש לחשוש כי קופחה הגנתו של הנאשם, כיוון שנתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו או להוכיח את גרסתו שלו .. על פי אמת מידה זו, על בית המשפט להכריע מה המשקל שיש לתת למחדל לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות .. העדרה של ראייה, שמקורו בחקירת המשטרה, יזקף לחובת התביעה בעת שיישקל מכלול ראיותיה, ומאידך גיסא, הוא יכול לסייע לנאשם כשבית המשפט ישקול האם טענותיו מקימות ספק סביר .. נפקותו של המחדל תלויה בתשתית הראייתית שהניחה התביעה ובספקות אותם מעורר הנאשם, והשלכותיו תלויות בנסיבותיו של כל עניין ועניין" (ע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מדינת ישראל (18.5.06))

אשר לטענה לפיה הבוחן לא ניתח את משמעות הנזקים שנגרמו לכלי הרכב. אכן, הבוחן לא ניתח את משמעות הנזקים, בדומה למומחה. עם זאת, הבוחן אסף מזירת התאונה תשתית בנוגע לנזקים לכלי הרכב ותשתית זו סיעה בידי המומחה לנתח את הנזקים בכלי הרכב ולהגיע למסקנות ממוסקנות שונות. בהינתן יכולתה של ההגנה להתבסס על ממצאי הבוחן בזירה לצורך מסקנות בדבר משמעות הנזקים נראה כי הגנת הנאשם לא קופחה רק משום שהבוחן לא ערך ניתוח דומה. לעניין התאמת הנזקים אומר רק , כי הבוחן לא נשאל בחקירה נגדית בנוגע לכך שלא ביצע התאמת נזקים וכך נמנעה ממנו האפשרות לתת הסבר ומבית המשפט לשקול את ההסבר בשלב זה.

14. על פי קביעות הכרעת דין זו, הנאשם לא הבחין במעורב ופגע בו בעת שהחל לבצע פנייה שמאלה לכיוון רחוב הגת. העבירות המיוחסות לנאשם בהליך זה הן מסוג "אחריות קפידה" היינו עבירות שעם הוכחת היסוד העובדתי להן, עובר הנטל אל הנאשם להראות כי לא התרשל ועשה כל שניתן על מנת להימנע מן העבירה (ראו למשל: רע"פ 4010/04 **עבד אל ראזק נ' מדינת ישראל** (6.5.04)). הנאשם לא הצליח להראות כי לא התרשל או כי עשה כל שניתן על מנת להימנע מן העבירה. כך, מסקנת המומחה לפיה המעורב הגיע מצדו הימני של הנאשם, מכיוון רחוב הגת לעבר הצומת בעת ביצוע פנייה שמאלה ופגע ברכב הנאשם, אינה מקובלת עלי כפי שציינתי לעיל. לא מצאתי סיבה שלא לקבל את גרסתו של המעורב בנוגע לכיוון הנסיעה שלו עובר לאירוע. במצב דברים זה ובהינתן שלנאשם, גם לדבריו, לא הייתה כל בעיה של שדה ראיה או תאורה שיכולה הייתה להסביר את העובדה שלא הבחין במעורב לפני ביצוע הפנייה על מנת להימנע ממנה, המסקנה המתבקשת היא כי הנאשם נהג בחוסר זהירות בעת שהחל לבצע את הפנייה שמאלה מבלי להבחין בקטנוע שהרי זה, כפי שציין המעורב, לא צנח מן השמיים ולא בקע מן האדמה ועל כן היה על הנאשם להבחין בו. משלא עשה הנאשם כן, אני מוצא להרשיעו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום 13.9.16, במעמד הצדדים